

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Kształcenia Ogólnego

DKO-WEK.050.1.2026.MT

Warszawa, 09 kwietnia 2026 r.

Pani

Anna Białek

Dyrektor Zespół Prawa Konstytucyjnego,
Międzynarodowego i Europejskiego
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowna Pani Dyrektor,

w odpowiedzi na pismo¹ z 24 lutego 2026 r. uprzejmie wyjaśniam, że w przepisach brak jest podstaw prawnych dla organizowania egzaminów klasyfikacyjnych z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość (dalej: egzamin on-line). Pojawiające się w przestrzeni medialnej opinie uzasadniające legalność organizowania egzaminów on-line w myśl zasady, że *co nie jest zakazane, to jest dozwolone* nie znajdują zastosowania. Zasada ta wywodzi się z prawa gospodarczego i została wyrażona w art. 8 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców².

Zgodnie z art. 170 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe³ prowadzenie szkoły lub placówki nie jest działalnością gospodarczą, zatem rozwiązania adresowane do przedsiębiorców nie dotyczą działalności szkół i placówek oświatowych oraz prowadzących je osób prawnych lub fizycznych. Organizacja kształcenia w szkole niepublicznej oraz relacje szkoły z jej uczniami nie stanowią dziedziny prawa cywilnego, ale dziedziny prawa administracyjnego uregulowaną w odpowiednich ustawach i aktach wykonawczych do tych ustaw⁴.

Szkołą niepubliczną niebędącą szkołą artystyczną jest szkoła, która stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, o których mowa w rozdziałach 3a i 3b ustawy o systemie oświaty⁵. Są to te same zasady przeprowadzania egzaminów, które obowiązują w szkole publicznej. Ustawodawca nie przewidział we wskazanych przepisach możliwości przeprowadzania egzaminów on-line, gdyby bowiem takie rozwiązanie miało być dozwolone, wówczas ustanowiłby stosowną podstawę.

Potwierdzeniem powyższego stanowiska są przepisy art. 30b i art. 30c ustawy – Prawo oświatowe, zawierające upoważnienie dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wyłączenia, w drodze rozporządzenia, stosowania niektórych przepisów oświatowych w odniesieniu do wszystkich lub niektórych jednostek systemu oświaty, w których zajęcia zostały przez ministra ograniczone lub zawieszone, w szczególności w zakresie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, przeprowadzania egzaminów,

¹ Znak pisma: VII.7031.6.2026.AT

² Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.

³ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 z późn. zm.) – dalej: UPO.

⁴ Zob. chociażby uchwała Sądu Najwyższego z 21 lipca 1992 r., III CZP 84/92; zob. również m.in. W. Trybka, *Gwarancje konstytucyjnego prawa do nauki w szkole niepublicznej* [w:] R. Balicki, M. Jabłoński (red.), *Dookoła Wojtek. Księga pamiątkowa poświęcona Doktorowi Arturowi Wojciechowi Preisnerowi*, Wrocław 2018, s. 335.

⁵ UPO art. 14 ust. 3 pkt 3.

a także do wprowadzenia przez ministra w tym zakresie odrębnych unormowań. Minister w czasie pandemii COVID-19 skorzystał z tej możliwości i upoważnił czasowo dyrektorów szkół do przeprowadzania egzaminów on-line⁶. Możliwość ta, w związku ze zmianą sytuacji epidemiologicznej, została jednak uchylona.

Akty prawa administracyjnego, jeżeli dopuszczają inną niż konwencjonalna formę dokonania czynności, wyraźnie to regulują. Na gruncie prawa oświatowego można tu wskazać np. art. 117 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe, który określając formy kształcenia ustawicznego, wskazuje, że tylko formy pozaszkolne mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (a zatem kształcenie w formie dziennej, stacjonarnej i zaocznej nie może być prowadzone z wykorzystaniem tych metod i technik).

Organizowanie dla uczniów zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zostało także dopuszczone w art. 125a ust. 2-4 ustawy – Prawo oświatowe, jako sposób prowadzenia zajęć stosowany w przypadku zawieszenia zajęć w szkole w okolicznościach określonych w ust. 1 cyt. artykułu. W tym przypadku ustawodawca nie ograniczył się tylko do pozytywnego wskazania możliwości takiego sposobu prowadzenia zajęć, ale jednocześnie uregulował techniczne uwarunkowania realizacji zajęć (art. 125a ust. 3). Do tego w art. 125a ust. 7 cyt. ustawy nałożono obowiązek oddzielnego uregulowania w statucie szkoły szczegółowej organizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, o których mowa w ust. 2, w tym technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane przez nauczycieli do realizacji tych zajęć, sposób przekazywania uczniom materiałów niezbędnych do realizacji tych zajęć, warunki bezpiecznego uczestnictwa uczniów w tych zajęciach w odniesieniu do ustalonych w danym przedszkolu, danej innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub placówce technologii informacyjno-komunikacyjnych, mając na uwadze łączenie przemienne kształcenia z użyciem monitorów ekranowych i bez ich użycia. Statut szkoły ma określać także sposób potwierdzania uczestnictwa uczniów w zajęciach realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, uwzględniając konieczność poszanowania sfery prywatności ucznia oraz warunki techniczne i oprogramowanie sprzętu służącego do nauki.

Kształcenie na odległość zostało także dopuszczone w art. 127 ust. 16a ustawy – Prawo oświatowe w odniesieniu do ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, a także w art. 128 ust. 7 i 8 tej ustawy w odniesieniu do ucznia przebywającego w podmiocie leczniczym.

Powyższe potwierdza, że systemowo ustawodawca traktuje prowadzenie przez szkoły zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jako wyjątek od konwencjonalnego sposobu prowadzenia zajęć i we wszystkich przypadkach, w których

⁶ W okresie ograniczenia funkcjonowania jednostki systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 dyrektor jednostki systemu oświaty odpowiada za organizację realizacji zadań tej jednostki, w tym zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć, w szczególności ustala warunki i sposób przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego, egzaminu semestralnego i sprawdzianu wiadomości i umiejętności oraz warunki i sposób ustalania rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania w przypadku wniesienia zastrzeżenia do trybu ustalenia tej oceny, o których mowa w rozdziale 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327), a także warunki i sposób zaliczania zajęć realizowanych w formach pozaszkolnych - § 1 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 493, z późn. zm.).

zajęcia mogą lub muszą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wyraźnie to wskazuje, a do tego obwarowuje to szczegółowymi przepisami regulującymi warunki stosowania tych metod i technik oraz niezbędne zabezpieczenia warunkujące prawidłowość prowadzenia zajęć w tej formie.

Brak jednoznacznego określenia w przepisach formy przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego nie oznacza zatem pozostawienia tej kwestii dowolnemu uznaniu szkół ani nieświadomego zaniechania ustawodawczego. Skoro wyjątki od formy stacjonarnej (przywołane powyżej) są wyraźnie wskazywane przez ustawodawcę, to oznacza to, że wszędzie tam, gdzie ustawodawca takiego wyjątku nie przewidział, egzamin powinien być przeprowadzany w formie tradycyjnej (stacjonarnej). Gdyby ustawodawca dopuszczał możliwość zdawania egzaminów klasyfikacyjnych on-line, to wprost przewidziałby taki wyjątek od ogólnej zasady - tak jak w powyżej przywoływanych przykładach.

Warto również zauważyć, że w świetle art. 37 ust. 4 ustawy – Prawo oświatowe egzamin klasyfikacyjny dla ucznia realizującego edukację domową przeprowadza się zgodnie z art. 44l lub art. 44wa ustawy o systemie oświaty i przepisami wydanymi na podstawie art. 44zb tej ustawy, co oznacza, że ustawodawca nakazał stosowanie w tej materii jednakowych przepisów zarówno szkołom publicznym, jak i niepublicznym.

Dodatkowym argumentem wskazującym na brak możliwości przeprowadzania egzaminów on-line w szkołach tzw. edukacji domowej jest konieczność zapewnienia sprawiedliwych i równych warunków zdawania egzaminów klasyfikacyjnych wszystkim uczniom (art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP). Jednym z elementów takich warunków jest konieczność jednoznacznego weryfikowania, czy dana osoba zda egzamin samodzielnie. W przypadku egzaminów on-line taka weryfikacja jest znacznie utrudniona.

Realizacja egzaminów w formie zdalnej nie zapewnia dyrektorowi szkoły, a także organom nadzoru pedagogicznego, możliwości sprawowania rzetelnej kontroli nad prawidłowością egzaminów pozwalającej na wykluczenie wątpliwości co do rzetelności i wiarygodności takich egzaminów. W konsekwencji może to skutkować gorszą sytuacją uczniów, którzy w taki sposób uzyskaliby świadectwo ukończenia szkoły, na kolejnym etapie kształcenia.

Z poważaniem

Małgorzata Szybalska
Dyrektor
/ – podpisano cyfrowo/